

דף עמדה: הצעת תיקון לחוק הגיור

'חוק הגיור' מעביר את סמכות ביצוע הגיור מדיינים לרבני ערים, לרבני מועצות מקומיות, ולרבני יישובים; החוק אושר בוועדת השרים לענייני חקיקה, והוא מקודם לקריאה ראשונה בכנסת. החוק במתכונת המוצעת עלול להביא לאנרכיה הלכתית ולשחיתות, מן הסיבות האלה:

- 1. מקצועיות הדיינים:** הגיור הממלכתי המוכר כיום מתבצע רק על ידי דיינים שהוסמכו והתמנו לכך. הצעת החוק מעניקה את סמכות הגיור והשלכותיו לכל רב עיר, רב אזורי או רב יישוב (כאלף רבנים), ללא דרישת כישורי דייני גיור וללא התחשבות בהכשרתם. האם היינו מסכימים שכל מנהל בית ספר יעניק תעודת בגרות לתלמידיו? והרי הוא מבין בחינך ובלמידה! האם היינו מסכימים שכל מנהל רפואי בבית חולים יחלק תעודות הסמכה לרופאים? האם זהו אופן התנהלות ראוי של מדינה וחברה סבירה?
- 2. היקף הסמכות:** הצעת החוק אינה מסייגת את סמכות הרבנים, והיא אינה קובעת שהם יוכלו לטפל רק בתושבי העיר או היישוב שבהם הרבנים מכהנים. באופן עקרוני, רב יוכל להקים דוכן גיור לכל המעוניין, והמתגיירים בו יזכו לאזרחות ישראלית מכוח חוק השבות, לרישום 'יהודי' במרשם האוכלוסין וליכולת להינשא בתור יהודים.
- 3. העדר מוכנות המתגיירים:** הגיור כיום מתבצע רק לאחר שהמתגיירים עברו תהליך לימוד חווייתי באולפני גיור מאושרים. לפי הצעת החוק, כל רב מכהן יוכל להעניק יהדות ואזרחות 'לפי מיטב הבנתו והכרתו'.
- 4. חשש לניגוד עניינים:** דייני הגיור כיום הם עובדי מדינה, והם יושבים על כס הגיור כעובדי ציבור. לכן אסורה גישה ישירה אליהם, כפי שאסורה גישה כזו לשופט או לדיין; המעוניינים בגיור או משפחותיהם והחברה שקרובה להם אינם יכולים להשפיע על הדיינים, גם לא באמצעות מתווכים. מובן שאין להם גישה לכיסו של הדיין, אך אם תהיה להם והוא ייתפס - דינו להישפט על קלקלתו. הצעת החוק עלולה להוליד מתווכים שיטפיעו על הדיין שאיננו עובד מדינה, בכמה דרכים, כגון: 'כיסוי הוצאות', שכר לימוד, ביטול זמן וכדומה (אפשר לבחון מה מתרחש בטקסי נישואין שעורכים רבנים 'מבוקשים'). וכבר היו דברים מעולם, וכמה וכמה רבנים נשפטו והודחו על קלקלות כאלה בתקופה שקדמה להקמת מנהל הגיור הממלכתי בשנת תשנ"ו.

השלכות החוק

ההשלכה של החוק המוצע עלולה לגרום לאנרכיה מבחינת ההכרה הלאומית והדתית בגרים אלו. גם כיום יש ביקורת על חלק מן הגיורים הממלכתיים, אך בדרך כלל גיורים אלו מוכרים בסופו של דבר. הצעת החוק הזאת תגרום למתגיירים להיות מוגדרים לפי

דרגות גיור, ועל הגיורים יושמו 'תוויות', כגון: 'לא עובר' או 'לא כשר', ומובן שתיווצר מהומה סביב ההכרה בהם לצורכי נישואין, קבורה וכדומה.

סיכום

החוק במתכונת הזאת יגרום צער למתגיירים לא מעטים ונזק למערכת הגיור. עם ישראל יקבל את גרי האמת שיבואו בשעריו בשמחה, כשידע שגיורם נעשה לפי מסורת ישראל מדורי דורות: 'עמך עמי ואלהיך אלהי' (רות א, טז).